

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj: öt hasabos petitor 5 krajczár. Nagyb... terjedelmű s többzetű megjelölt hird... ményeknél leengedés történik. Bélyegdíj... minden hirdetés után 50 kr. Nyitási köl... lemények minden sora 20 kr. Ezek a szer... kesztő által vétetnek fel. — A hirdeté... nyek a szerkesztőségben és kiadói irodában... Az előfizetési s hirdetésnyi pénész a kiadói... hivatalba, a lap szellemi részébe tartozó... közlemények a szerkesztő irodába... czigledtűz, Fűrészház 19. sz. alatt... czímesednek.

Előfizetési feltételek: helyben hához hordva vagy vidékre posta... Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt. Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban Kútasi Imre nyomdájában, aztán Teloldi K. Lajos és Ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében, vidéken a posta-hivataloknál.

Debreczen, május 22.

Magyarország népének meg van az a szerencsétlensége, hogy nem tudja kellelő méltányítani nagy embereit. Nálunk a valódi érdem ritkán talál elismerésre s igen gyakran a legemesebb törekvések is roslelkileg félremagyaráztatnak; mert a dolog tulajdonképeni lényegén, legtöbb alkalommal felülemelkednek a mellékleteknek a személyes gyűlölet. S ez a sajnós körülmény leginkább azon férfiakkal szemközt tapasztalható, kik a politika sikamlós terét választották ki arra nézve, hogy vezető férfiak küzdve föl magukat, az irányadó nehézsé, de szép és magas szeszerepét játszásk. Nem egy példát hozhatnánk fel a multból, mert nemzetünk történelmében számos kiváló alakkal találkozunk, kiket kitűnő egyéni sajátságai jóval felülemeltek kortársaikon; s bár a legszentebb érzelmeiktől lelkesítve, fáradszatlan buzgalommal, nagy erőfeszítést követelő kitartással egész az önfeláldozásig küzdöttek a haza boldogságáért, mégis a kislelkű gunykaczája, rágalmos és töviskoszoru jutalmazta törekvéseiket.

Azonban nem kell e czézből a mult fátyolát fölbontanunk. Ily szomorú jelenségekkel találkozunk a közelmultban is a jelenben is. Hiszen naponként elszorulhat a fájdalomtól az önzetlen hazafi szive, midőn bő alkalma nyílik láthatni, hogy a nemtelen rágalom, a bűnös lelküismeretlenség, a hitvány önzékenység, s az undok ámbítás és fekete irigység, páratlan vakmerőséggel tolaokodnak föl egész a kormányhatalom legfőbb polczáig, s véltáratlan módon igyekeznek ott eltiporni a szilárd jellemet, bemocskolni a tiszta becsületet s hazafiai erényt; megdönteni az igazságot s veszélyes örvénybe sodorni hazát és nemzetet.

Ily körülmények közt a külföld elismerése vizsgálat szolgálhat az érdemtelenséget bántalmazhattnak, — de vizsgálat szolgálhat azon honfitársaink is, kik kelet vele együtt, a minden mellékes érdektől ment hazafiaság szent ügye lelkesít. Epen azért nem mulasztathatjuk el Páris első rendű lapja a „Journal des Debats“-nak — melynek czikkjei európai feltűnést szoktak kelteni, Tisza Kálmánra és a magyarokra vonatkozó, tegnapielőtti közleményét, egész terjedelmében átvenni, a mint következik:

„Emelítettük tegnap a pesti parlament szavazását és Tiszának azt megelőző beszédét. Ezen beszéd ama kitűnő politika proclamatioja és diadala, melyet a magyarok mindig képviseltek a keleti válságban, mert a magyarok, legalább a mi nézetünk szerint, Ausztria jó genusa, s bölcs és egyszerűsággal elhatározott tanácsadó voltak. E tanácsadónak egyébiránt meg van a maga becsülete s Tisza nem az az ember, a ki lemondana jogairól. A magyar kormányoknak nemcsak igen kiváló parlamentárius szónok, hanem ügyes, tevékeny politikus is, a ki mindig kész gyakorolni a külügyekre a b-folyás azon részét, melyet neki az alkotmány kijelöl, szóval olyan, mint volt Andrássy gróf maga, mielőtt Pestet elhagyta, hogy Bécsben közös külügyminiszter legyen. Minden arra mutat különben, hogy Andrássy és Tisza ma teljes egyetértésben vannak, s az utóbbi nem tartotta volna azon oly határozott és szabatos beszédét, a melyet ismertettünk, ha nem volna bizonyos Andrássy hozzájárulása felől. Tisza nem hazudtolta meg, nem adta be lemondását: bizonyosan lehet tehát venni, hogy oly gondolatot fejezett ki, mely egyszerűsággal az Andrássy grófé. Ez képezi nyilatkozatainak fontosságát.

A „Debreczeni Ellenőr“ tarczaja.

A szerencse pillanata.

Írta: Hackländer F. W. MÁSODIK KÖTET. Tizenkettedik fejezet. — Barátságos lakoma. — „Es van-e sok munkája?“ kérdezé Fernow rövid szünet után. — „Oh igen“, viszonázá Krimpf ur, „tűrhető, majd több, majd kevesebb. — Az ember kuzkodik és csak megél, ugy a hogy.“ — „Es szereti ön foglalkozását, saját jó szántából adta reá magát?“ — „Amint láthatja,“ viszonázá Krimpf, miközben sötét árny vonult keresztül vonásain, „oly foglalkozás után kelle látnom, melynél

Nem követünk, mondá, sem török politikát, sem orosz politikát, hanem az osztrák-magyar monarchia érdekeinek megfelelő politikát. — S melyek ezen érdekek? Szűk érdekek-e, a melyek könnyen sorozhatók bizonyos számú rovatok alá, vagy localizálhatók egy kis szabott területre? Nem. Tisza nem így fogja föl azokat. Erélyesen visszautasította azt a politikát, mely párhuzamosan akarna menni Oroszországgal — az osztrák-orosz actio, vagy a compensatiók politikáját. Az ő szemében az osztrák-magyar érdekek a Balkán-félszigetnek nem csupán nyugatán, hanem keletén mindennél vannak. Nem valamelyik pontja a stefanói szerződésnek fenyegeti azokat, hanem az egész szerződés, a maga összességében. Ausztria sem egyedül, sem Oroszországgal egyesüsen nem inézheti el és garantálhatja ezen érdekeket, hanem a congressusra gyűlő Európa.

A minék ezen incidensen különösen örülünk, az az, hogy azt mutatja, mikép Ausztria-Magyarország és Anglia a nélkül, hogy formalis megegyezés kötné őket össze, ma mindketten ugyanazon állást foglalják el, hogy a keleti kérdések európai megoldását követeljük s visszautasítják a specialis érdekek és külön egyezkedések politikáját. — Ez a Tisza véleménye, s kijelenti, hogy ha a congressus nem jut eredményre, Ausztria-Magyarország, ha kell egyedül fogja azokat megvédelmezni. — Mintha csak angol miniszter hallanának beszélni, — s hogy az analógia méltéjesebb legyen: Tisza — hitelt kérve a déli, keleti és északi határok védelmének biztosítására, — kijelentette egyuttal, hogy óvó intézkedések történtek már, különösen Erdélyben, hol tudvalegőleg a kárpáti szorosok meg erősítéséről van szó. A kormány nem kételkedik — mondá — hogy a képviselőház éleken helyeselte a miniszter beszédét s megszavazta a kért hitelt.

Rövid hírek. A magyar delegatio hétfőn tartja első ülését, melyben Andrássy gr. főválogatásokat fog adni a 60 millió kölcsön felhasználásáról. — Graef altbornagy a kir. honvéd főparancsnok helyettese, tegnapielőtti Magyarországi északi részén állomásozó honvédszolgálat megszervezéséről utazott. — A berlini social-democrata népgyűlést, — mely a vegre volt egybehozza a gothai socialista congressusra küldöttet választás, a rendőrség betiltotta. — Az osztrák-magyar Lloyd gőzhajózási társulattal a külügyminiszter a napokban, újra megkövetelte a hajózási és postaszolgálatot. — Az angol felsőház az év elején 5 kr. herczegből, 2 érsekből, 12 herczegből, 20 marquisból, 128 báróból, 32 viscountból, 25 püspökből és 261 báróból áll.

Országgyűlés.

A képv. ház maj. 21-ki ülésének napirendjére a quóra törvényjavaslat tárgyalása került. Hegedus Sándor, a pénzügyi bizottság előadója hosszabb és alaposan indokolt beszéd mellett nyújtotta be a javaslatot, mely ellen Lukács Béla, Bánhyi Béla és Simonyi Ernő szóltak. Széll pénzügyminiszter azonban a javaslat mellett igen szép és hatásos beszédet tartott. Zsedényinek azon indítványát feltevé, hogy az ülések d. u. 3 óráig tartassanak, igen élénk vita keletkezett, melyet aztán Szilágyi Dező, Csánány Sándor, Kerkapoly és Tomcsányi László elmérgesítettek s miután Tisza Kálmán is szórt emelt Nemes Nándor gr. a kérdés hoinapra halasztását kívánta. — Ugyanezt kérte husz képviselő is, mire Zsedényi visszavonta indítványát, de kijelenté, hogy azt hoinap ismételni fogja. Ezzel ez ülést véget ért.

Külföldi szemle.

Az oroszok végre valahára kezdik magukat mentgetni, a miert a napokban Konstantinápolyhoz közel-dő mozulatokat tettek. — Ezészségügyi szempontokat emlegetnek. Légváltoztatás végett történt az egész, ugy mondják. Elhiszük! A muszka egészségének ugy látszik leginkább használna az a levegő, mely Konstantinápoly körül közepén, a Sofia-mocsot vagy a szeraj kört terjengözik. Avonban ezen

kura ellen, hogy ha oly rendszerben fog folytatódni, mint az a muszka csapatoknak szombaton történt előnyomulása alkalmával jelezte-tett, Európa aligha nem fog tiltakozni, Anglia meg egyenesen meg is haragudni. — Kümben Schuwaloff épen most referál Londonban szt.-pétervári utjáról. Most világik el majd, hány zsákkal telik. Az angolok már nagyobb költekeztek, a tartalek behivatása nekik 140,000 font sterlingbe került, a havi rendkívül kiadások 50—60,000 fontra rugnak. — Az angol pedig nem költekezik haszlatlan, ha — Schuwaloff előterjesztései ki nem elégitenék az angol kabinetet, háboru lesz mind halálig. Az angol miniszterelnök már arra nézve is felelt, hogy mi történik a keleti tengerrel háboru esetére. — Az — ugymond — nem fog mare clausumnak (zárt tengernek) tekinteni, hanem Schwedország és Norvégia a semleges magatartást fogja egyszerűen tanusítani, a mit 1854-ben.

A muszkák is nagyban készülnek. A „Times“ jelenti, hogy Oroszország megvásárolta az észak-amerikai Unio „Kolumbus“ nevű hajóját 300,000 rubelért. — Az orosz seregek Rumanianban mind inkább tért foglalnak. Károly fejedelem seregével keletre, az erdélyi határszélek felé mozdult. Egyik hadosztálya Tergovesteben, a másikat Pitesti mellett, a harmadik Slatinánál és a negyedik Krajova közelében ütött táborát, a tartalékosztály pedig Kalifatnál áll. — Legnevezetesebb hír azonban mindenestre az, hogy Schwéd és Norvég egyesült királyság fővárosában, Stockholmban üléselő országgyűlés a semlegeség fenntartására végett a 2 milliónyi koronát (1 korona mintegy 10 tallér ezüstben, vagyis 15 o. é. ezüst forint) a kért hitel fejében megszavazta. Ime, az idők jele!

A bihari-medgyei orvos-gyógyszerész- és természetudományi egylet és a debreczeni orvos-gyógyszerész egylet.

1878-ik évi együttes ülésének előrajza. A tudományos és társulási czéljai felé teljes igyekezettel haladó két testvéregelet fenálló régebb gyakorlat szerint évenként felváltva hol egyik, hol másik székhelyen tartani szokott együttes gyűlést és éven május hó 25-én Debreczenben tartja meg. E gyűlés — melyen a debreczeni orvos-gyógyszerész egylet elhunyt kitűnő tagtársai s a hazai orvosi rend nagy halottja, dr. Kátai Gábor felett emlékbeszédet tartat — ez által emlékművel jelleget ölti magára, s mint épen a Kátai Gábor emlékműve, bizonyára Debreczen város nagyérdemű közönségének nagy részét érdekli.

- A gyűlés tárgysorozata következő: 1. Elnöki megnyitót. 2. Jegyzetek és statisztikai adatok a vakokról. — Előadja dr. Grósz Albert Nagyváradról. 3. Emlékbeszéd. Dr. Kátai Gábor felett tartja dr. Zelizy Dániel, a debreczeni orvos-gyógyszerész egylet titkárja. 4. A nagyváradi hévízeik ismertetése. Dr. Mayer Agoston Nagyvárad városi tisztii főorvosától. 5. Előadás a staphyloáról. Dr. Spitzer Károly debreczeni gyakorló orvosától. 6. Előadás „Miveljünk és apojuk a kijelölt tér.“ czimben. Trajánovics Agoston sarkadi gyógyszerésztől. 7. Indítványok. A gyűlés nyilvános, melyen a megjelenési számdokozók az egyleti megalapodás szerint — szivesen látott vendégekül tekintetnek. Karczag város közönsége — mint Kátai Gábor halála által a legközelebből süjtött vesztes fél — értesítve van az öt e gyűlés folyamában érdeklő emlékbeszéd tartása felől. Az eddig szétküldött meghívókon a gyűlés megnyitása f. hó 25-én szombaton délután 5 órára van jelezve. — Azonban a debreczeni orvos-gyógyszerész egylet választmányia — a tárgysorozat gazdaságára tekintettel — kénytelen volt a legutóbbi napokban azt határozni, hogy a gyűlés pontban fél órkor majd megnyitassék. Helyiségül a városháza egyik gyűlésterme van elkérve és megnyerve — a melyik az említett időpontban hivatali ügyek miatt elfoglalta nem lesz — miről a n. é. közönség a

A kivégzés.

Budapest, május 21. Róza István, védője utján tegnap déli 1 órakor a következő táviratban kért kegyelmet ő felségétől: „Legkegyelmesebb ur! Engem holnap reggeli 7 órakor felakasztanak. Kegyelem! Kegyelem! Kegyelem! Róza István.“ — D. u. 4 órakor a kabinet-irodából az igazságügyminiszterhez távirat érkezett, melyben kijelentett, hogy ő Felsége szabad menetet enged az igazságszolgáltatásnak. A délután folyamában az elítélt testvérei s közelebbi rokoni (többen kis gyermekeiket is elhozta) bucsuztak el tőle, eljött az elítélt menyasszonya is, ki egy szent képet adott át Róza Istvánnak. Este Róza meggyönt, azután meggyacso-róit s lef-küdt. Nyugodtan aludt s álmából 5 órakor keltett fel. Megáldozott s ezután egy pohárka szilviumot ivott. A lelkész mellette volt s imádkozott, míg a végrehajtás óraja ütött.

A keresési uti börtönhelyiség előtt reggel 6 óra után csoportosulni kezdett a nép, de csak tisztes tövölben, mert a lovas drabantok és constablerek visszazsorították a járdáról mindazokat, kik igazolványt nem mutathattak föl. 7/7 után a Párma ezred egy szakasza szuronyos puskával megérkezett a fogház elé s bevonult az épület második udvarába, a hol a bitófa állott. Az udvar nem igen tágas, inkább hosszukás, mint széles. Apró akáczfákkal van szegélyezve. A bitó az udvar déli részén volt fölfügglve, pár lépésnyire a falot, mely az első udvart a másiktól elkülöníti. Alacsony „modern“ bitófa. Körülbelül 7 láb magas egyesenes gerenda, tetején kiálló vas szög s oldalán szintén hatalmas szögök. Háta mögött a bitóhoz támasztva rövid, hétéfoku latorja voltak borítva sötét pokrocczal, hogy a fegyvereket ne lássák a kivégzést. A katonaság bevonulásával a kivégzés láthatására szabaddal márt nyert csekély közönség is kezdett betódulni a fogház kapuján. A constablerek szigorúan vették az ellenőrzést és csak azt bocsátották be, — a kinek „meghívója,“ vagy valami fölhatalmazása, névjegye volt az állományosoktól. Sokakat visszaküldtek a kapuhoz, meg előkelőbb egyeneket is. A nézők száma összesen körülbelül 100—150-re mehelte, a hivatalos egynekkel és a rendőrökkel együtt. Legtöbb volt közöttük hirlapíró. Voltak országgyűlési képviselők is s a nemzeti színházról Bercsényi, ki a tárgyaláson is minőségileg jelen volt. Nők nem voltak jelen. A katonák a fegyvereknél négyzeteg formáltak az udvaron, a nézők a katonák négyzeteg mögött csoportosultak. 7/7-kor még belehettett menni a siralomházba, az udvar jobb oldalán levő felférre meszelt szűk szobácskába, pár lépésnyire a bitófaól. Többen felhasználta az alkalmat és bemekent. A gázos pillanat hatása mely benyomást gyakorolt mindenkire. Két gertya, félig levegő, lobogott csendesen a fekete asztalon s komor, sápadt fenyyvel világította meg a feszületet és a halálra ítélt bűnös arcát. Róza István ugy állt ott, mint egy vezekló. Fel kére hajtott fejét nem mozdult, nem nézett senkire a be-lefejek közül, kik a halotti csendben némán körül állottak. Szeme a feszülethez és a lelki átja arcához tapadt, ki a vallás vigasztaló szavait suttogta halk hangon fölébe. A lelkész Lovady Antal terézvárosi kaplán — egy pillanatra sem szűnt meg vigasztalni az elítéltet, kin néha a legnagyobb megindulás vett erőt. De könnyeit visszafojtotta. A szomorú látvány nem tartott sokáig, mert az örök csakhamar távozásra szilították föl a bennlévőket. Mindnyájan kiléptek a szobából, csak a pap maradt benn a halálra ítélttel s hat ór, kik szuradt benn a halálra ítélttel s a szoba szegleteiben szuronyos puskával állottak a szoba szegleteiben. A börtön ajtaja bezárult. Ekkor az óramutató 7/4 7-re járt. A bakó, Kozarek, mar előbb megjelent két segédjével, de alig mutavta magát, megint ellent az udvar baloldalán s csak a kivégzés pillanatában jött elő. Két segéde a hurkot megigazította és elkészítette a bitófa alatti két foku alacsony deszka-lépcsőn. Végre ütött az óra. A szakaszparancsnok ve-

gényelt és a katonák lábhoz eresztették szuronyos puskáikat. A törvényszék három tagja és két orvos fekete ruhában megjelentek az udvaron s a bitófaól szemből, attól 10 lépésnyire távolban megállottak. Tóth Gerő állam-ügyész mellett állott Matasovszky t. únök és Gyürky jegyző, a két orvos: dr. Glück és Szikszay valamivel hátrább. Ugyane pillanaton a hóhér is megjelent a bitófa mögött, fekete ruhában, fekete keztyvönen. Nincs rajta semmiféle „típusos“ hóhér-vonás; kerek telt arca inkább jovialisan mondható. Jelt adott, hogy a bűnös vezessék elő. Minden szem a siralomház felé fordult s a kínos várakozás fogta el a nézőket. Benn lénczesörmpölés hangzott. A bilincset levették a halálra ítéltől. Még 5—6 másodpercz és az elítélt Róza István kilépett börtönből, hogy megtegye a végső utat, a honnan nincs visszatérés. Magatartása szilárd volt. Ingatlan léptekkel közeledett, de a bitófa láttára rémületen elsiápadt. Így állott a törvénybírák elé. Gyürky jegyző felolvasta az ítéletet. Olvasása alatt Róza István mozdulatlanul nézett maga elé, csak az utolsó szavaknál vetett nyugtalan pillantást a pap felé, ki a feszülettel oldala mellett állott. Az ítélet felolvasását pillanatonnyi eszébe juttatta az érthető hangon bocsánatot kért elkövetett bűneiért s minden ellenállás nélkül adta magát a hóhér kezébe. A segédek megragadták és vitték a bitóhoz. A pap még egyszer, utólagja odanyújtotta neki a feszületet, mit a bűnös szinte kétségbeesett rajongással megcsókolt, azután félfordult, letérdelt s halk hangon imádkozott. Róza István maga illesztette a kötelet nyakára. Isten áldja meg önökét! — Ezek voltak utolsó szavai. — A lépcsőt eluntották lábai alól, a hóhér egy gyors mozdulattal tett föl a bitófaól és mindenek vége volt. A földi igazságszolgáltatás teljesítette kötelességét. A katonák letérdeltek és a nézők levetkék kalapjaikat. Halotti csendben telt el 10—12 percz, mialatt csak az orvosok hajoltak időnkint a felakasztott ember testéhez, hogy constabiltassák a test teljes megmerevedését. Iszonyú volt nézni, mint változott el e perczek alatt az akasztott arcra. Lassankint egészen megékéült. A hóhér gyorsan és kitűnően végezte zord művét, de a felakasztottban oly hánulatos életerő volt, hogy a sziv csak egy negyedóra mulva hült ki teljesen. Rendesen e processus 5—6 perczig tart. — Végre az egyik orvos constatálta a megmerevedést, s kimondott, hogy „a torló földi igazságszolgáltatásnak elég van téve.“ Ekkor a pap, még mindig térdén állva, fennhangon egy imátyánkot imádkozott el, mit a nézők utána mondtak. A katonaság sorakozott, tiszteltet a törvényszék előtt és kivonult az utcára. A nézők még egy ideig a bitó körül csoportosultak, de a holttestet csakhamar levették a bitófaól s bevitték a „műhelynek“ nevezett baloldali helyiségbe, hova csak az orvosoknak volt szabad belépni. — A tömeget egyáltalán nem bocsátották az udvarba, meg az ítélet végrehajtása után sem. Ezért ugy állott boszt, hogy egészen megtorlódtott a fogház előtt s egy ideig nem engedte jární a tramwayt.

A dráma utolsó felvonása 7 óratól fél 8-ig tartott. Ekkor mindenki elhagyta az udvart, az igazságszolgáltatás színhelyét. Egy halvány, ósborne borult ember hgyta el utcára. Mondják, hogy a meggyilkolt Pajor öccse volt. A holttestet később a Rókus kórházba szállították boncolásra. Egy másik tudósításból fölemlítjük, hogy a bitófa előtt az ítélet felolvasatván, a bíró így végzé: Atadom ót a tekintetes kir. ügyésznek. Erre Tóth Gerő halványan, gyege hangon: „Hóhé,“ — vegye át, tegye kötelességét! Erre a hóhér legények megfogták az elítéltet, ki alig hallhatóan mondá: „Engedelmet kérek, én is szeretnék valamit mondani. „Ha véttem, bocsássanak meg. Legyen nekem az isten halálom után kegyelmese.“ A végrehajtásról szóló jegyzőkönyvet a kiküldött bírósági tagok már átadták a tszéknek. Róza István a Rókus-kórházból ma este temették el a keresési uti temetőbe.

mon volt; Krimpf szerette Rózáit. Azonban e szó nem fejezi ki eléggé érthetően érzelmeit, Krimpf vadul lángoló szenvedéllyel gondolt e leányra, hajlandóságáért feláldozott volna mindent a világon, rá nézve boldogság leendett, egy idvitas percz után az örök kárhozatra tisztáltatni. — Csak ezért egyedül csiárgott a fényképezésen, csak ez okból használtatta fel magát a herczegnő komornyikja által is. És bármily jelentéktelenek voltak is ebeli szolgálatai, mégis remélte, hogy az udvar hatalma és fényébe kámpozhatatik, hogy egy szerencsés véletlen, vagy csuda más pályára ragadja őt, oly pályára, mely kepesitene arra, hogy oda lépjen ama léány elé, persze, mégis csak a rut, nyomorék, pupos alakjában, de nem többé mint szegény festész, hanem mint olys valaki, ki szellemi erejével fölkapozta magát a magasba és ki méltó arra, hogy az ember hozzá fölpillantszon. (Folyt. köv.)

Felhívás Debreczen város lelkes közönségéhez!

Egy évtized folyt le immár, mióta azon egyet, — mely a mens sana in corpore sano elvénél hódolva, a testedzős lélekterítő tornászati eszméjét megvalósítani lón hivatva, városunkban egyes derék férfiak lelkes és buzgó pártfogása folytán felállt, s — hála városunk minden szépért, nemesért, lelkesülő mivelte közönségének — a kezdet nehézségeit legyőzve, nemcsak kivívta magának a létjogot, hanem ma is legvirágzóbb egyleteink sorába méltán számíthatja magát.

Jötték mi ránk is nehéz napok, érte egyetünk is kár, veszteség (így p. néhány évvel ezelőtől a tornaegylettel addig együtt működő főiskolai túzóltó ifjúság attól külön szakadt; újabb időben a városi elem, mely azelőtt szép számmal volt a működő tagok közt képviselve, csaknem egészen visszahúzódott, mely aztán legújabbban a tornaegylet kebeléből kiindult eszme (az athletica) körli csoportosult), de mindenkor bőven kárpótolta ezt a túzóltó ifjúság kettőzött lelkesedése, elősegítette a közönség áldozatkész támogatása által.

E szép multu egyület (melynek élén most is oly férfiak állanak mint tiszteltmetéltó derék előnkünk, kit a visszautasíthatlanul nyilvánuló közbizalomnak, midőn hosszas és érdemű működése után már-már a megérdemelt nyugalmat volt élvezendő, ez évben is sikerült megnyernie, s fáradszóna művésztünk), hisszük, hogy ez évi innepélye alkalmával is megfogja mutatni, hogy méltó a közönség pártfogására, s ifjai azt, hogy ereinkben „nem fajult el még az ősi vér.”

Lelkesedjétek azért ügyünkért, kik eddig is, anyagi s szellemi segélyetekkel és áldozatkészletekkel fő tényezői voltatok a szép eszme diadalának! Városunk ifjai és leányai, kiknek arcán az élet s szívben „égi láng” honol: jertek a természet szent templomába.

Midőn a tavasz bájoló pompája ed-néme varázsol erőt, meztől, s a lég virágillatát ittasul; midőn a falomb édes titokról sutog, s minden korban csalogány dalol; midőn az ég minden csillagával a földre száll — a ti szemétek lesznek azok a csillagok, leánykák, kiket Isten azért teremtett, hogy megédesítsék „e sivar valót” — akkor az erdő mélabus csendjén át rezgő vidám zenehangok námorító harmonizájába merülve, s örömtől sugárzó arcok derűjén mosolygó szemekben látva a menny sugarát, oly jól esik feledni a földi lét keserűjét, a multat minden bánatával s élvezni a jeit.

Jertek, kik örültök a szép természetnek, kik grönnyörködtek a nemes versenyre kelt ifjak ügyességében, merész mutatványában, — kik kedvtellessel néztek, midőn az ember művészetével túrgyókat, mint megannyi új csillagokat rúpt a magasba, s kiket a tánc — e legnemesebb tornászati vágya lelkesít: itt minde-

ket zavartalanul élvezhetik. S ha netalán a földiek jó kedvén az ég is örömkönyveket sirna, áldást bocsátva nyakunk közé, a nem várt mennyi vendég nem fogja zavarni mulatásunkat, lévén ez esetre jó tágas teremről gondoskodva, hova a vizitáló Jupiter még aranyos alakjában sem juthat be.

Mielőtt sorimat bezárnám, nem mulasztatom el, hogy az athletica majális alkalmával közelebb megpendített eszmét — a lövész-atletika — s tornaegylet egyesülését illetőleg — mint szerintem is életrevalót, az ügy iránt érdeklődőknek, s általában az egész m. tiszt. közönségnek becses figyelmébe ajánlom. Lenne legalább városunknak 3 hason czélú, de különválva — a mint ezt a dolog természete hozza magával — sokkal kevesebb energiával működő társulata helyett egy szép jövőjű, férfias egylete.

Debreczen, 1878. maj. 22.

György József előtornász.

Felhívás

Debreczen város t. polgáraihoz!

A Debreczenben jelenleg ülésező egyetemes ref. conventi (zsinati) bizottság t. tagjai tiszteletére, Debreczen város polgársága

f. hó 24-én, pénteken d. u. 2 órakor a Bika éttermében

diszébened

rendez, a melyben való részvételle, a t. polgártársak tisztelettel felhívtnak. Egy teríték ára, borral és fekete kávéval együtt 2 frt o. ért.

Kelt Debreczen máj. 19 1878.

A diszébened rendező bizottság.

Napi hírek.

— **Ünnepély főiskolánkban.** A városunkban időző ref. conventi albizottságának tagjai, tegnap est: 7 órakor meggyűltek, a főiskola énektermét hol már az énekkar tagjai várakoztak rajok. Itt helyet foglalván, nt. Tóth Mihály énekkar felügyelő tanár ur údvözölé a kedves vendégeket; örömet fejezte ki, hogy a főiskolai énekkar nekik bemutatthassa, s áldást és sikert kíván a mélt. és főtiszt. conventi bizottság nagy fontosságú munkásságára. Ezen meleg szavakban tartott üdvözlés után usg. és főtiszt. Révész Bálint püspök ur a conventi bizottság tagjait egyenkint mutatta be

az ifjúságnak, — kik neveik hangoztatásakor felálltak és az ifjúság által élénken megjel-neztettek. Mert — ugymond főispástorunk — akarom, hogy az ifjúság ismerje az egyházunkért fáradozó kiváló jeles férfiakat, kik most itt mind az öt ref. egyházkerület képviselik, kik emlékképe véssek e derék férfiak képeit, kik névszerint következtek voltak: mélt. Szász Károly cultusministeri tanácsos; mélt. Nagy Péter erdélyi püspök; főt. usg. Kun Bertalan miskolci lelkész és tisztánimnii superintendens. mélt. Beóthy Zsigmond legf. it.-szeki bíró, Kolozsvári Sándor egyet. tanár, Molnár Aladár orsz. képv., nt. Fejes István s. a. ujhelyi lelkész, nt. Szász Domokos kolozsvári lelkész, nt. Tóth Sámuel, Joó István, Balogh Ferenc, Kassay Sámuel, Kovács Sándor, Körössi Sándor főisk. tanár urak.

A bemutatás után az énekkar éneke zengett fel érzéssel, értelesen és magasztosan, mint mindig, mit több egyházi énekdarab követett, melyek kivétel nélkül tetszetek és láthatólag megragadták a mélyen tisztelt vendégeket. Az egyházi énekek után nemzeti dalok következtek, melyeket az énekkar a fiatal kedély egész élénkségével és kifogástalan szabab-osszággal énekeltek, — s a tisztelt vendégek tapsokban hangos bravók és éljenekben adtak kifejezést tetszésöknek. Utolsó darab a „Dal-szabadság” című volt. A mintegy másfél órai ritka élvezet nyújtó gyönyörű éneklés után Szász Károly, hazánk koszosur költője rövid, de emlékedt beszédet intézett a conventi bizottság nevében az énekkarhoz. — Köszöné az élvezetet, melyben az énekkar közre részesítette. Az embernek, s főleg az ifjúnak három eszme irányában, az igaz, jó és szép felé kell — ugymond — törekedni. Az igazat keres-sük a tudományban, a jót a vallásos és erkölcsi életben, a szépet a művészetben. A szép iránti fogékonyság és érzék kifejlődése, kiművelése, a szép megismerése sok rosztól visszatartja az ifjút. A rosza rendezés vagy a túlénség, haugaság, vagy a komoly munkában való telmekültség s a kedélynek innen való elfásultsága viszi a fiatal embert. Ugy egyik, mint másik végtelől óv a szép művészetekkel való foglalkozás, az ismerteket felé való törekvés. Különösen a reform. főisk. ifjúságnak az óshangzatos éneklés művelésénél kettős iránt kell követnie. Művenie kell az egyházi énekeket és műve-nie a nemzeti dalokat. Így lesznek valódi magyar kálmánok a magyar vallás követői, így mind nemzeti nyelvünk öröi, nemzeti-ségünknek az által is szorgalmat tevők, mind hűfelveztívnek az irányban is fenntartói és biztatói. A jeles költő az ifjúság hársá-nyan megjelente, mire t. vendégeink elosz-lottak.

— **Dr. Kovács Sebestyén Endre** földi maradványait tegnap d. u. tettek a keresepisti családi sírboltban öröknyugalomra. A temetési ünnepélyt az „Entreprise des pompes funebres” temetkezési vállalat rendezte. A holttest atillat viselt. A ravatal körül fektük a be-

gyministerium, az akadémia, az orsz. köz-egészségügyi tanács, a Rókus-kórház, a Darányi család, a Székács család, Török József családjának és más egyesületek s magánosok koszorú, báró Wenckheim a kormány nevében pompás pálmakoszorút helyezett a koporsóra. Jelen voltak a temetésen Trefort, Széll s Bedekovics miniszterek, Jekelfalussy s Ribáry min. tanácsosok, az ország bírja és Ghyczy Kálmán, Pécsy gr., Csáky L. gr., Fiume kormányzója: Szapáry gr., Gorove, Szilávy, Bittó, Somssich; Deák Ferenc végpérezének tanúi; Mikes János gr., Szeniczey képviselő és Zsib-főhadnagy. Az akadémiát Lónyai gr. képviselte Greguss és Gyulaival, Budapestet Ráth, a megyét Szapáry főispán, az egyetemet dr. Poó. A gyászbeszédet a imát Török püspök végezte. A nagyserű koporsó közelében foglaltak helyet az elhunyt özvegye, fia, leányai és testvére József, ki Pászto papja. Az utolsó „isten hozzadt” már általános zokogás fojtá el. A Rókus kórház előtt dr. Szárnyassy Béla mondott néhány bucsu szót, a sírboltnál dr. Navratil az elhunyt kártársai nevében. Áldás emlékére, béke hamvaira!

— **A conventi kedves vendégek** közül többen nemcsak egyházi ügyeink, hanem iskolai viszonyaink iránt is a legmelegebben érdeklődnek. Így a ma délelőtt folyamán Szász Károly 6 míga és ft. Szász Domokos kolozsvári lelkész urak, usg. Simonffy Imre és nt. Némethy Lajos ur társaságában előbb a felső leányiskolát, aztán a csapó-külvárosi és péterfalva-iskolákat eleme iskolákat, végül a reáliskolát látogatták meg, s egy a tantermek czéliszűr berendezése, mint a kitűnő tanítási módszer felett teljes meglepődésüket fejezték ki. Legkiválóbb tetszésben részesültek a mi külvárosi — falusi — iskolánk, mely két utca-uzában 7 teremben 700 gyermek nyer oktatást.

— **A debreczeni polgárság részéről,** az egyetemes prot. conventi bizottság tagjai tiszteletére f. hó 24-én rendezendő disz-ébened-ebéd-jegek 2 frtjával a következő helyeken és urakkal kaphatók: 1. A polgári kör helyiségében Bognár György urnál. 3. Rott Lipót és Társa férfi divat üzletében. 4. Szepessy Antal ur díszmü-kereskedésében. 5. Telegdi K. Lajos és 6. ifj. Csáthy Károly urak könyvkereskedésükben. 7. A „Biká”-ban Fehér Hermann urnál Előjegyzés f. hó 23-án csütörtökön d. u. 6 óráig fogadtatnak el.

— **Gyászjelentés.** — Özv. Kralovszky Gyuláné, szül. Bárczy Anna, a maga, valamint gyermekei Anna és Gyula, nevében, továbbá Kralovszky Frigyes, Kralovszky Mór, Kralovszky László és Kralovszky Anna özv. Balogh Istvánnal, egy saját, mint családjuk nevében is, megszomrodott szívvel tudatják a felejtethen férj, apa, illetve testvérünk **Kralovszky Gyula** Nyiregyháza város főkapitányja s a nyiregyházi ágost. evan. Egyház is-

kolai felügyelőjének élte 60-ik, s holdhőházsaságának 24-ik évében, mai napon délutáni 1/4 órakor véglegyengülésben bekövetkezett gyászozs kimúlta. A meghaldoltulnak hűt temetési ágost. evan. Egyház szertartásai szerint, f. hó 22-ik napján d. u. 4 órakor fognak a moró melletti sírkertbe örök nyugalomra tétetni. — Nyiregyháza, 1878. május hn 20-án Béke hamvaira!

— **A „Bika” építésére** nézve az ábrjéts ma délelőtt tartott meg. Legutányosabb ajánlatot 80.000 frttal — az összes építkezésre, derék iparosunk **Tóth István** asztalos mester tett, s így a vállalatot — a tanácsi jóváhagyásnak fenntartásával — ő nyerte meg.

— **Beküldetett.** Lehetetlen vallásos érzékkel bíró embernek megütözésével nem olvasni „Debreczen” nemely kifejezéseit, annyival is meg, hogy nem egyszer, hanem egymásután következő 3 számban találkozik az ember velök. A mult heten a 96-ik számban a cath. tanárok majálisánál a hirtelen halálról beszélve, végül így ír: „Isten, hol vagy jóságod?” Itt tehát isten jóságát látszik kétségbe vonni. A 97-ikben pedig ugyan erről az ujdonságok között ezt írja: „A Koporsót látva, azon kérdés támadt fel lelkünkben, van e gondviselés? Itt tehát a mindenesetre megható példából kétségbe látszik vonni az isteni gondviselést, pedig épen itt tűnik ki, hogy mindenholossága a mi végtelen parányiságokkal szemben s ez kétségbe vonni, hova vezet ez? A 98-ik számban ismét így ír a lövöldi majális referációjában: „Az ifjúság teljes pompájában ragyogott, ki ne imádná az istent ilyen teremtényekben?” Bármennyire akarjon is magasztalólag írni erről, ez a mostani nagyon szép magasztalás, mindenki átlátván, hogy ez természetimádás teremtényekben imádni istent, pedig tudja, mit mond a biblia: „az isten lélek” stb. Legalább annyit mindenesetre elvárunk az írótl, hogy olvasói vallásos érzékét s meggyőződését ne sértsé, sőt inkább tehetőség szerint mozdítsa elő art. — Egy hit-tan hallgató, t. b. b. k. nevén is.

— **Husarak** megállapítva s bejelentve 1878. évi május 22-től 29-ig következők: 44 kr. Rácz Jánosnál Czegled-utczán 2599. és Várad-utczán 2238. sz. a. 46 kr. Gyarmati Istvánnál Varga-utczán, 2238. sz. a., Nagy Mihálynál csapó-utczán 796. sz. a., Magyar Gábornál Czegled-utczán, 55. sz. hatvan utczán 1557. sz. csapó-utczán 114. sz. és Péterfia-ur, Rácz Jánosnál egyház-tér 345. sz. a., Rózenberg Sámuelnél csapó-utczán, 337. sz. a. s végre Szilágyi Gábornál szt.-Anna-utczán. — Minden többi mérszárzékban pedig 48 kr. Debreczen, 1878. május 21-én. Debreczen város kapitányi hivatala.

Felelős szerkesztő Szabo Antal.

H I R D E T E S E K.

ROCHLITZ és BEKE

női és férfi divatterme
DEBRECZENBEN
Piacutzeza és „Bazár” épület szögletén.

E tavaszi idényre!

ajánlják a következő czikkeket u. m.

Női és gyermek diszített tavaszi és nyári kalapokat. párisi. berlini és bécsi eredeti módelek után 2.60 krtól 16 frtig.
D'izített kalapokat —.75 krtól 4 frtig.
Reggeli divatos fejkötöket.
Selyem napernyőket és legyezőket. minden kivitelben. gyári áron.
Női nyakkendőket nagy választékban 75 krtól 4.50 krig.
Legujabb divatu női külső gallérokat és garnitúrákat.
Valódi francia vállfüzőket (Mieder.)
Kalap virágokat. tollakat és csattokat.
Kittinó illatszereket.

Szines és fekete szőr és selyem rojtokat, gombokat, diszító selymeket és divat szalagokat, csipkéket és mindenféle bélés czikkeket.

Továbbá olcsóbb árban mint bár hol!

Fehér és szines férfi ingeket, négyzeres gallérok és kézelőket, nyakkendőket. harisnyákat és több férfi czikkeket.

Egyszersmind felhívjuk a t. hölgyközönség becses figyelmét kittinó bécsi gyártmányu

női bőr és evelaszfin cipőinkre, melyeket gyári árban árulunk.

Dúsan felszerelt és a mai igényeknek megfelelően berendezett raktárunkat ajánljuk a t. közönség becses pártfogásába és maradunk teljes tisztelettel:

Rochlitz és Beke.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Az első valódi gyógyhatásos Hoff János malátagyógykeztimények az osztrák-magyar cs. k. birodalomban bejegyzett védjeggyel vannak ellátva. (Hoff János, a feltaláló érzkpep.)

Biztos segély

köhögés, rekedtség, mell-, tüdő- és gyomorbagok ellen.

Hoff János cs. k. tanácsos urnak, a leg-több európai uralkdó udv. szállitójának, a koronás arany érdemkereszt tulajdono sának, magas porosz és német rendjelek birtokosának, Bécs, Graben, Bráunerstrasse 8

Az ön malátá készítményei, melyeket Kikindán át megkaptam, nóm idült köhögésnél csodával határos hatással voltak. (Uj rendelmeny következék.)

Ruma, 1877. aug. hó 29. Tisztelettel Gróger György, urad. állatorvos.

Repce-Lak. (Magyarországban.) Kérem posta fordultával nekem másfél font malátá-egészségi csokoládét és malátá mell-czurokakat küldeni. Be kell vallanom, hogy e készítmények köhögésemet nagyon alább szállitották. Kisfaludy Terecz. Czernowitzból. Csak a Hoff-fele malátá kivonat használata által nyertem vissza testi erőmet és ez által vesztettem el mell- és légzési bajaimat.

Patak J. k. tisztviselő.

Már huzamosabb idő óta szenvedtem rekedtségben és elnyákkódásban, migem az ön gyógyhatásos egészségi söréhez s malátá czukorkáihoz nem folyamodom, s már néhány palack egészségi sör elhasznála és a mellczurokák élvezete után meglepő gyógyhatást értem el, még pedig annyira, hogy nyákbajommal és rekedtségemtől teljesen kigyógyultam. — A mely szerencséséért itt legforróbb köszönetemet nyilvánítom és egyúttal ön malátákészítményeit nevezett esetekben mindenkin melegen ajánlom.

Budapest, 1878. jan. 24. Keil Ferencz.

Árak:

A malátá kivonat egészségi sör egy üveg ára 60 kr. Ládában: 6 üveg 4 frt. 11 üv. 6 frt 60 kr. 28 üv. 16 frt. 58 üv. 32 frt. — Fel kilő malátácsokoládé l. 2 frt 40 kr. II. l. 1 frt 60 kr. III. l. 1 ft. (Nagyobb mennyiség vételnél árleengedés.) — Malátáczurokák egy zacskóval 60 kr. (szintén fél és negyed zacskóval is.) — Gyermekek táp-malátá liszt l. 1 frt. — Süritett malátá-kivonat l. 1 palack l. 1 frt és 60 kr. — Egy kész malátá-fürdő 80 kr.

Eladási helyiség (nagyban és kicsinyben.)
Hoff János Rókjá:
Budapesten kalsputzeza 10. (a kapu alatt).
Raktár Rickl József Zelmos Debreczenben.

Az első valódi gyógyhatásos nyakoldó Hoff János-féle malátá-mellczurokák kék papírban vannak.

(133) 2—3

Tetemes árleszállítás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

Posztó és gyapjuszövet

üzlethelyiségemet Dragota Sándor ur házába a m. k. postahivatallal szemben rövid idő múlva áthelyezem. és addig is árucaikkaimet tetemes leszállított áron

bocsátom a nagyérd. közönség rendelkezésére, és pedig:

a legujabb divatu kül- és belföldi gyapju-szövet gyári
és finom posztó-neműeket 10—15 %-el áron
mult évről fen maradt szöveteket 25—30 %-al
és a kisebb maradvékokat 50 %-al alól

Minél tömegesb látogatást kérve maradok tisztelettel:

Biedermann E.
postotkereskedő főpíacz 1902. sz. alatt

(178) 2—3

MATTONI GIESHÜBELI

legtisztább égvényes savanyu-vize

alégzési és eméztési szervek minden betegségében, mint ital, orvosi részről a nap bármely órájára a legkitűnőbb ajánlatuk.

Raktárak: Debreczenben Csanak József, Rickl József Zelmos, Geréby Fülöp, Vecsey Viktor, Bosznay Károly és Varga Lajos uraknál.

(105) 9—9

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. tisz. mint telekényvi hatóság részéről közhírré tesztik, hogy **Veisz Mórnek Nagy Sándor** névű tulajdonosának, a debreczeni 750-dik számú tjkönyvben jegyzett csapó-utczá 429. számú ház és 12 hold ondtó földnek 2500 frta becsült része, továbbá a moesi 54. sz. tjkönyvben jegyzett 8000 frta becsült 4 nyilas szántó föld az 1878. évi július hó 2-dik napján d. u. 3 órakor mint első és 1878. évi augusztus hó 2-dik napján d. u. 3 órakor mint második határidőben, a törvényes árverési tervben végrehajtó **Mészáros László** által megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladtni fog, u. m.:

1-ször. Kiküldési ár a fennebb kitett becsár, melyen alul az első árveréskor az árverésre kitűnt birtokok nem fognak eladtni.

2-ször. Árverési kivánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben, vagy óvadékképe papírban a kiküldött kezébe letenni.

Arlejtés.

A debreczeni kir. törvényszék városházánál lévő központi börtönei tölgyfa padlózatának kijavítása s több asztalos munkák készítése a kir. ügyészség hivatali helyiségében, n. csapóutczán 335. számú ház emeletén **f. évi június hó 2-án reggeli 9 órakor tartandó arlejtés** után, munkabérbe adatik. A vállalkozni szán-

dekozó asztalos és ács iparosok e napra meghivatnak. A vállalkodó munka mennyisége és mennyisége iránt addig fennvevett hivatali irójában tudomás szerezhető.

Királyi ügyészség.
Debreczen, 1878. május 21.

Kuthy István,
kir. ügyész.

(183) 1—3

Becske Lajos,
helyettes elnök.

Bay Gábor,
h. jegyző.

(161) 3—3